

nihče, rekli so mu „Smörthorolf“, Thorolf iz surovega masla, a vest o novi deželi zelenih gričev, modrega neba in rib bogatega morja se je razširila po Norveški, in ni čuda, da je marsikdo sklenil izseliti se; zlasti še ker razmere doma niso bile bogve kaj prijetne — kralja Harald Lepolasega slikajo kot strogega vladarja. Pobratima Ingolf in Leif sta se vsled domačih prepиров odpravila leta 871. na Islandijo, prišla zopet nazaj v svrhu ureditve domačih zadev ter leta 874. definitivno zapustila Norveško.

NAJSEVERNEJŠA CERKEV NA SVETU,
V UPERNIVIKU.

Are Frode nam o tem pripoveduje sledeče: „Na Islandiji so se prvi naselili Norvežani za časa Harald Lepolasega; bilo je to v onem času, ko je Ivar, sin Ragnar Lodbroka, ukazal umoriti Edmunda Svetega, kralja Anglov. Zgodilo se je pa to 870 zim (let) po Kristusovem rojstvu. Ingolf se je imenoval Norvežan, ki je prvič plul v Islandijo, ko je bil Harald star šestnajst zim, drugič pa nekoliko zim potem. Nastanil se je na jugu, v Reykjaviku; Ingolfshöfde se imenuje mesto, kjer je stopil na suho. Med gorovjem in morjem je bil v onih časih gozd. Živeli so pa že tu krščanski možje, imenovani od Norvežanov Pápar (Irci). Kmalu se je začelo zelo veliko izseljevanje iz Norveške

in Harald je moral to prepovedati, ker se je bal, da bo domovina preveč izgubila itd.“

Ingolf in Leif nista prišla na istem mestu do otoka, temveč Ingolf pri Ingolfshöfde na vzhodni obali, Leif pa na jugu. Ko je pa poslal Ingolf sužnje na jug po poročilo o pobratimu, so mu naznanili, da je Leif mrtev, sužnji njegovi pa da so ušli. Ingolf je šel sam tja, maščeval smrt Leifovo, izvedel pa tudi, zakaj so ga umorili. Imel je s seboj samo enega vola in vpregel zato pred plug sužnje, ki jim pa to delo ni bilo všeč; zato so ga ubili. Tako sagas. Gotovo je, da se je naselil Ingolf ob zalivu, kjer stoji danes glavno mesto Islandije, Reykjavik, zaliv dima. Potomci njegovi so imeli veliko moč, predsedovali so thingom (sodili so) in odkazali novodošlecem pašnike. Novih naseljencev je bilo kmalu dosti, večinoma nezadovoljnežev iz Norveške, zlasti po letu 885., ko je Harald postal definitivni gospodar v domovini. Leta 930. so si Islandci sestavili skupne postave in ustanovili svoj parlament, Althing; še danes ima to ime. Okoli leta 1000. so sprejeli krščanstvo in Althing ga je proglasil ravno ob tisočletnici Kristusovega rojstva za državno konfesijo. Vsled vednih prepиров so se pa začeli vmešavati v islandske razmere Norvežani in rezultat je bil: leta 1263. preneha samostojnost otoka, ki postane norveška provincija. Ker se je pozneje Norveška združila z Dansko, je pripadel otok tej državi in ji tudi ostal, ko se je leta 1814. morala odreči vladi nad severnim kraljestvom. Omenimo naj še, da se je reformacija uveljavila na Islandiji kmalu po Lutrovem nastopu, v desetletju 1540—1550.

Ker stari kronisti opetovano omenjajo gozd, travo in milo podnebje, so nekateri sklepali iz tega na poslabšanje podnebja v historičnih časih. O tem seveda splošno ni govora; pač pa so se razmere sploh in v malem obsegu tudi klimatične izpremenile vsled neracionalnega postopanja Islandcev. Gozd je v polarnih pokrajinah nekaj jako dragocenega, a začetkoma niso znali ceniti njegove vrednosti in so sekali kar naslepo ne glede na prihodnost. Že v naših krajih je to usodepolno, kaj šele na severu, ko drevje ne raste tako hitro kot drugod. Posebnih gozdov itak ni bilo, a tudi to je bilo treba čuvati. Poglejmo le na Švedsko, kako zelo skrbi vlada za zopetno rast, vsako posekano drevo mora dobiti nadomestilo. In vendar, kaj je Islandija proti Švedski! Da iztrebljenje gozdov vpliva na podnebje, nam je zgled Kras, v najnovejšem času pa jugovzhodne pokrajine francoske. Gozd so posekali, kar ga je bilo, poljedelstvo je deloma zaraditega prenehalo, — morali so se oprijeti živinoreje in ravno za to je podnebje